

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

Caput II. De Dominio Sæcularium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

vel ex patrimonio, vel ex fundatione Collegiorum, quæ subinde moderantur, sustententur: nam qui in publicam Ecclesiæ utilitatem laborant, digni sunt, qui Ecclesiæ stipendiis alantur. Hac etiam ratione Cardinales in Ecclesiæ regimine Pontifici assistentes Ecclesiasticis gaudent pensionibus.

Collige 2. Beneficii sub pensione resignationem esse licitam, quando resignans abdicat suum beneficium, quia Ecclesiæ Dei amplius servire non potest, & interim indiget pensione ad vitæ sustentationem: quia æquitas postulat, ut ministris Ecclesiæ subveniatur, dum amplius servire nequeunt.

Collige 3. Ex causa legitima, qualis est oportunitas Deo meliùs serviendi, licitum esse permutare Beneficia cum pecuniaria pensione inæqualitatis fructuum, quando beneficium tenuius non sufficit ad congruam sustentationem, quia par est Ecclesiæ ministros, quamdiu servire pergunt, plenâ sustentatione semel habitâ non privari.

CAPUT II.

De Dominio Secularium.

§. I. *Quomodo acquiratur Dominium per venationem, & aucupium?*

Nota 1. Aliqua animalia esse suâ naturâ fera, & silvestria, ut lepores, perdices &c. aliqua mansueta, ut oves, boves, equi &c.

Nota

Nota 2. Aliqua, licet naturâ suâ sint fera, educatione tamen cicurantur, ut cervi &c. alia è contrario, quæ naturâ suâ sunt mansueta, in sylvis relicta efferantur, ut sues, capræ, equi ex Europa in Indiam occidentalem asportati, qui in sylvis venatione capiuntur, ut aliæ feræ.

De omnibus animalibus generatim hoc verum est, quòd quando Domino carent, fiant primò occupantis, ut habet lex 1. ff. De acquirenda possessione. His prænotatis

℞. 1. Animalia mansueta, & domestica, licet Domini custodiam egrediantur, perdantur, à lupo auferantur, &c. non fiunt primò occupantis; quia ista animalia habent se sicut res aliæ, ut vestis, liber, &c.

℞. 2. Si animalia mansueta efferantur, fiunt primò occupantis.

Censentur verò efferari, quando non solent redire ad priorem Dominum.

℞. 3. Illicitum est, & injustum domesticas columbas, aut retinere, aut occidere &c. aut tagnis ad suum columbarium allicere, &c. quia verò in hac arte diversæ sunt praxes, standum est consuetudini locorum, & communi conventioni: solent autem similes mutuum sibi condonare industriam, sub certo pacto, & hîc nihil injustitiæ.

Colligant 1. Venatores, quòd si fera poterat evadere manus persequentis, & inciderit in retia, quibus se extricare non poterat, non fiat insequentis, sed irretientis.

Col.

Colligant 2. Feram intricatam, quæ se extricare non potest, non fieri extrahentis, quia inter tempus intricationis, & extricationis à laqueo fera non fuit nacta libertatem: aliter judicandum, si fera quidem sit irretita, sed facilè tamen evasura, & hæc sit capientis.

Colligant 3. Feram lethaliter læsam, si manus vulnerantis evadere non possit, vulnerantis fieri, licèt per vulnus in laqueos alterius inciderit, quia vulnus lethiferum est laqueus firmior, quàm funis.

Colligant 4. Pisces fluviatiles, nullius dominio antè subjectos, non fieri illius, qui aquæ strepitu eos cogit in nassam, sed illius qui nassam posuit. Furtum est per se, capere pisces ex alieno vivario.

P. An venatio prohiberi possit?

R. 1. Hoc potest Princeps etiam in loco publici juris ad solam sui ipsius recreationem; quia Princeps, cum labore pro Republica, potest etiam aliqua loca communia suæ recreationi conservare: qui contra hanc Principis inhibitionem venantur, ordinariè tantùm peccant venialiter, nam prohibitiones tales solent tantùm esse pœnales.

§. 2. *Quomodo acquiratur Dominium in bona derelicta, incerta, inventa, thesauros? &c.*

Notandum, quòd illæ res nullius in bonis esse dicantur, quæ vel nullum umquam do-
L mi-

minum habuerunt, ut gemmæ, &c. in littora maris; vel quæ dominum quidem habuerunt, sed penitus ab illo derelicta sunt, vel temporis longinquitate desinunt possideri.

- ¶ 1. Bona, quæ nullum dominum habuerunt, vel quæ pro derelictis à propriis dominis habentur, fiunt primò occupantis. De prima parte dubium non est. De secunda conveniunt Theologi, quia eo ipso, quo quis abjecit rem suam, animo penitus eam deserendi, voluntariè, & spontaneè, etiam abdicat illius proprietatem.
- ¶ 2. Bona incerta fiunt etiam primò occupantis, hoc sensu, quòd si occupans, factâ diligenti inquisitione, ignoret dominum, possit illa in individuo sibi retinere, & aliud æquivalens pauperibus erogare. Patet ex communi praxi, per quam videtur satisfieri intentioni domini.
- ¶ 3. Bona incerta injustè occupata, V. G. furta, debent piis usibus applicari, quia meritò ea supponitur mens Domini, ut si rem suam non possit recuperare, saltem modo, quo potest optimo, in suum commodum applicetur.
- ¶ 4. Bona inventa practicè loquendo non fiunt inventoris, sed piis usibus sunt applicanda, vel aliquid iis æquivalens, quia hîc iterum præsumitur meritò ea esse domini voluntas. Suadendum est, ut si quis rem alicujus momenti invenerit, eam tradat vel Zenodochio, vel Monasterio pauperi, cum onere restituendi, si dominus cognoscatur, & rem suam repetat.

§. 5. Circa inventionē thesauri, hæc statuunt jura:

1. Si quis in fundo proprio thesaurum inveniat absque mala arte, fit totus inventoris. Ita §. *thesauros*. Institutis de rerum divisione: si autem malâ arte, V. G. per magiam &c. invenerit, adjudicatur Fisco post sententiam judicis. Ita lege unicâ. Codice de *thesauris*.

2. Si quis in fundo alieno thesaurum casu invenerit, dividitur inter dominum fundi, & inventorem. Ita §. mox citato: si verò de industria quærat, & inveniatur, domino fundi inscio, vel invito, una medietas ante sententiam cedit domino fundi, & etiam altera post sententiam.

3. Si in alieno fundo, petitâ facultate, thesaurum quis quærat, & inveniatur, standum erit pacto.

4. Thesaurus casu in loco sacro inventus dividitur, una pars cedit inventori, altera Prælato, loco sacro, &c.

5. Lapilli, gemmæ &c. quæ in fluminibus, vel in littore maris inveniuntur, sunt primò occupantis, quia nullius sunt. Quod autem attinet ad venas metallicas auri, vel argenti, &c. non minùs videntur pertinere ad dominum fundi, quàm fodinæ lapidum, cretæ, & carbonum, quandoquidem videantur pertinere ad fundum, vel tanquàm pars fundi, vel tanquàm fructus illius.

2. An bona, quæ ex metu naufragii projiciuntur, debeant censeri derelicta?

R. Neg. Quia dominus libentissimè ea retineret: hinc in Bulla Cœnæ Domini, & Cap. *Excommunicatione*, De raptoribus, excommunicantur, qui bona naufragorum auferunt.

2. An liceat pretio currenti emere agrum, in quo tu solus nôsti latere thesaurum?

R. Aff. Quia thesaurus non est pars fundi, vel illius fructus, & jus fodiendi in agro non solet specialiter æstimari ab hominibus, nisi quando sciunt, in eo latere thesaurum, vel saltem magna est suspicio.

S. 3. *Quomodo acquiratur dominium per præscriptionem?*

PRÆscriptio definitur: *Acquisitio Domini, vel juris per continuationem possessionis tempore per legem definito cum cæteris requisitis.*

Secundùm jus Canonicum ad legitimam præscriptionem concurrere debent hæc quatuor:

1. *Possessio.*
2. *Titulus probabiliter præsumptus.*
3. *Bona Fides.*
4. *Continuatio possessionis cum bona Fide per tempus lege definitum.*

Requiritur *continuatio possessionis* &c. hinc si quis inchoaverit possessionem cum bona fide, & anno V.G. elapso rem sciat esse alienam, & pergat interim possidere, tempore elapso possessionis, non præscribet rem, sed fiet malæ fidei possessor.

1. An per præscriptionem legitimè factam rei transferatur Dominium in præscribentem in foro conscientiæ?

R. Aff. Constat 1. ex *Lege 1. ff. ubi dicitur: Introducta*

ducta est usucapio (quæ differt à præscriptione tamquam magis commune à minùs communi) *ne diu, & ferè semper incerta essent rerum dominia.* 2. Ex Lege 3. ff. ubi usu-capio definitur: *Acquisitio Domini.*

Deinde Ecclesia præscriptionem bonæ Fidei approbat, ut constat ex Cap. *Auditis.* Cap. *Cùm olim.* de præscriptionibus, in quibus titulo præscriptionis jura Episcopalia adjudicantur Abbatibus.

2. Quantum temporis à jure requiritur ad legitimam præscriptionem?

R. 1. Ut res mobilis de jure communi præscribatur cum titulo, & bona fide, requiritur triennium: si possessio rei mobilis sit sine titulo, postulatur 30. anni.

R. 2. Bona immobilia privatorum, ut præscribantur cum titulo, postulatur 10. anni inter præsentés, 20. inter absentes, sine titulo 30.

Præsentes hîc sunt omnes illi, inter quos familiaris est negotiatio, ita ut quæ facta sunt in uno loco, facilè innotescant in alio, quales sunt, qui habitant in una Provincia, &c. Absentes verò sunt, inter quos non est tam familiaris communicatio, ita ut plura etiam notabilia contingant in uno loco, quæ ignorantur, vel ignorari debent moraliter in altero.

R. 3. Rei immobilis præscriptio contra Romanam Ecclesiam non perficitur nisi annis 100. Quo ad præscriptionem tum mobilium, tum immobilium pertinentium ad loca pia, ob-

servandum, quòd non absolvatur præscriptio per tempus commune à jure statutum, sed videnda hîc partim Ecclesiæ, Canonumque constitutio, partim jura, & privilegia Ecclesiarum, & Monasteriorum.

R. 4. Legata, & fidei commissa non possunt præscribi nisi post 30. annos completos. Actio injuriarum exspirat lapsu unius anni.

3. Quis possidendo potest præscribere?

R. Ille, qui domini capax est, & quidem illius rei, cui insistit: hinc Religiosus sibi nihil præscribere potest. Laicus non præscribit jus decimarum, quantumvis longo tempore decimas ut suas detineat, quia illius juris incapax est.

C A S U S I.

Petrus biennio possedit rem aliquam mobilem bonâ fide, interim postea incidit dubium, an res non sit Joannis; apparent quedam motiva, ob que judicat possibile esse, quòd res sit Joannis; Queritur, an Petrus motiva illa veri similia negligere possit, Et viâ præscriptionis rem, de cujus Dominio dubitat, facere suam?

R. Neg. Quia dubium illud superveniens bonam fidem interrumpit. Cujus ratio est: Petrus in casu non potest formare judicium certum, quòd res sit sua; unde, ut advertit noster Aragonius, ille dubitans non habet bonam fidem, sed sauciam: fides enim bona debet esse quieta.